

Solkorset i bokform

HA-

Haagen Ringnes:
«I skyggen av solkorset».
Gyldendal.
107 sider.

Fjernsynsserien «I solkorsets tegn» om Nasjonal Samling vekket opp et hav av følelser i det norske folk. Telefoner og brev drysset inn til NRK og programlederen, debatten brøt fram i avisspaltene, folk uttalte seg for eller imot, skjelte, roste, advarte eller takket for programmene. Innimellom kom det fram historier om mennesker som i 35 år hadde gått og gjemt på, lidd un-

der, tiet med konflikter fra en vond tid. Muren som under krigen bygde seg opp mellom dem som sto på rette og på den gale siden, hadde gravet seg ned i sinnene og levde videre som uoverkommelig gjensidig skepsis.

Et fortettet bilde av alle de følelsene som plutselig våknet opp og sto steilt mot hverandre får vi i Haagen Ringnes' bok, som han har skrevet på grunnlag av sitt arbeid med serien. Etter at programmene lå ferdig klippet, skulle de vises for alle de medvirkende før det ble sluppet fram til programredaksjonen.

Her var det samlet både frontkjemper, NS-medlemmer, motstandsfolk og norske jøder i samme sal, for å se resultatet. Selve visningen gikk bra, men stemningen etterpå under lunsjen er skildret så vi gjenopplever den dype bitterheten som ble skapt under krigsårene og fremdeles ikke er oppgjort.

«I skyggen av solkorset» har Ringnes kalt boken og beskriver her alt som ikke kom fram i selve serien. Dessuten får han anledning til å reflektere mer omkring de reaksjoner og den debatt som oppsto både i og utenfor programmet. Ringnes ble personen det meste rettet seg mot, fordi han som programleder ble stående som eksponent for serien. Det var ikke lite han ble utsatt for i den tiden programmene ble sendt, av ros, men mest av skjellsord fra personer og grupper som ikke klarte den følelsesmessige belastningen det var å rippe opp i dette stoffet.

Haagen Ringnes er likevel behersket i sin fremstilling av dette, han lar ikke de voldsomme stormene mot ham få skape ubalanse i fremstillingen. De inntar en veldisiplinert plass i den lange rekken av interessante betraktninger og kommentarer Ringnes har gjort seg etter solkors-serien.

Boken har to hoveddeler, hvor høydepunktet i midten er tiden da programmet endelig var ferdig etter over fem års arbeid. Utover dette bruker han omtrent like mye plass til å fortelle om forberedelsene og vanskelighetene med dem, som til å drøfte alle de ulike reaksjonene etter at serien var over. Dessuten får Ringnes bedre anledning til å gjøre bruk av alle informasjonen han fikk i forbindelse med serien, og gå dypere ned i stoffet gjennom sine egne betraktninger.

Et forsvarsskrift for serien er nok boken blitt, men det forstyrrer svært lite.

I boken har Haagen Ringnes tatt opp alle de forhold rundt fjernsynsserien om Solkorset, som ikke kunne behandles der.

Sverre Mørkhagen